

רשומות

הצעות חוק

6 ביולי 1988

1893

כ"א בתמוז התשמ"ח

עמוד

242	חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (מס' 3), התשמ"ח-1988
251	חוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק) (תיקון מס' 5), התשמ"ח-1988
251	חוק הנכים (תגמולים ושיווק) (תיקון מס' 14), התשמ"ח-1988
253	חוק הבוק (תיקון מס' 6), התשמ"ח-1988

**חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (מס' 3), [159]
התשמ"ח-1988**

1.	בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 ¹ (להלן - הפקודה), אחרי הגדרת "רכב" יבוא "רכוש" - מקרקעין, מטלטלים, כספים, זכויות, וטובות הנאה מכל סוג שהוא, לרבות רכוש שהוא תמורה של רכוש כאמור וכל רכוש שצמח או בא כתמורה מרווחי רכוש כאמור.	תיקון סעיף 1
2.	בסעיף 6 לפקודה, המלים "או קנס חצי מיליון לירות" - יימחקו.	תיקון סעיף 6
3.	בסעיף 7(ג) לפקודה, המלים "או קנס חצי מיליון לירות" ו"או קנס חמישים אלף לירות" - יימחקו.	תיקון סעיף 7
4.	בסעיף 9(ד) לפקודה, המלים "או קנס חצי מיליון לירות" ו"או קנס חמישים אלף לירות" - יימחקו.	תיקון סעיף 9
5.	בסעיף 10 לפקודה, המלים "או קנס חצי מיליון לירות" ו"או קנס חמישים אלף לירות" - יימחקו.	תיקון סעיף 10
6.	בסעיף 19א לפקודה, המלים "או קנס חצי מיליון לירות" - יימחקו.	תיקון סעיף 19א
7.	בסעיף 21(א) לפקודה, המלים "או קנס חצי מיליון לירות" - יימחקו.	תיקון סעיף 21
8.	בסעיף 27 לפקודה, המלים "או קנס חמישים אלף לירות" - יימחקו.	תיקון סעיף 27

דברי הסבר

גם על ידי פגיעה ברווח הכלכלי שצמח לו בעבירה; וטיפול במשתמש בסמים המעורב בעולם הפשע.

לסעיפים המלים הקובעות את גובה הקנס בצד עונש 2, 8 ו-11 המאסר מיותרות, לאור האמור בסעיף 62 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין) הקובע:

מאסר שאין כנגדו קנס

62. נקבע בחוק מאסר ולא נקבע קנס, רשאי בית המשפט להטיל מאסר או קנס כאמור בסעיף 61, אולם מקום שנקבע בחוק מאסר חובה, לא יטיל בית המשפט קנס בלבד.

הקנס שניתן להטיל היום על עבירה בניגוד לפקודה, שנקבע בצדה עונש מאסר חמש עשרה שנים או עשרים שנים, הוא 45 אלף שקלים חדשים (סעיף 61(א)4) לחוק העונשין) או קנס פי חמישה משווי הסם שבו נעברה העבירה או משווי טובת ההנאה שהושגה בעבירה, לפי הגדול בסכומים (סעיף 32 לפקודה). הקנס, שניתן להטיל על עבירה בניגוד לפקודה, שנקבע בצדה עונש מאסר של שלוש שנים הוא 15,000 שקלים חדשים, או פי חמישה משווי הסם או משווי טובת ההנאה, כאמור לעיל.

הצעת החוק באה ליישם את המלצות הועדה הבינמשררית ד"ר והבינמוסדית לטיפול מקיף בנושא הסמים, בראשותו של פרופ' מן (להלן - ועדת מן) ומטרתה לקדם את המדיניות שהציעה ועדת מן למלחמה בסמים. ההצעה הולכת גם בעקבות החלטות שונות של הא"ם, בהן נקראי הממשלות והגופים הבינלאומיים לפתח מדיניות תקיפה וכוללת לטיפול בנגע הסמים, בין השאר על ידי פיתוח נושא חילוט הרכוש שהושג בעבירות סמים. בשנים האחרונות פיתחה הקהילה הבינלאומית דגמים של חוקי חילוט כשהמגמה הבולטת היא להסמך את בית המשפט להורות על חילוט הרכוש הנגוע בעבירה, בין בהחלטה בהליך פלילי עצמו ובין בהליכים אזרחיים המכוונים כלפי הנכס, בהבדל מהעברייני.

בהתאם לכל אלה, מקבצת הצעת החוק בתוכה שני סוגי הוראות. הוראות מסוימות מטרתן לייעל את המלחמה בעברייני סמים. הבולטת בהן היא ההצעה בדבר החרמת רכושם של סוחרים סמים. הוראות אחרות מטרתן שינוי יסודי בטיפול בעבריינים המשתמשים בסמים או המכורים להם.

יש על כן בהצעת החוק התייחסות לבעיית הסמים על שני פניה - דיכוי של סוחר סמים לא רק על ידי מאסרו אלא

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 27, עמ' 526: ס"ח התשל"ג, עמ' 134: התשמ"ה, עמ' 140.

"(ב) מבלי לפגוע בסמכות הכללית הניתנת לשוטר לערוך חיפוש, רשאי שוטר לערוך חיפוש בלא צו חיפוש:

(1) בכל כלי רכב לרבות כלי שיט וכלי טיס - אם החיפוש דרוש לדעתו לצורך קיום הוראות פקודה זו;

(2) בכליו או בגופו של אדם, אם יש לו חשד שאותו אדם נושא עמו שלא כדין סם מסוכן, אף בלא שעצר אותו אדם.

(3) בכליו או על גופו של אדם אגב כניסתו לשדה תעופה, למנחת, למתקן תעופתי, לנמל או לנקודת יציאה מן הארץ, בעת שהייתו שם וכן בעת שהייתו בכלי טיס או כלי שיט - כשהחיפוש דרוש לצורך קיום הוראות פקודה זו.

(4) במטען ובטובין אחרים לפני הכנסתם לשדה תעופה, למנחת, למתקן תעופתי או לנמל, לפני העלאתם לכלי טיס או כלי שיט, אחר הורדתם או אגב המצאם באלה, כשהחיפוש דרוש לדעתו לקיום הוראות פקודה זו.

(ג) לענין חיפושים באיזור שדה תעופה, מנחת, מתקן תעופתי, נמל או נקודת יציאה מן הארץ - תהיה לשוטר הסמכות הנתונה בסעיף 9(ג) לחוק הטיס (בסחון בתעופה האזרחית), התשל"ז-1977², למוסמך לעריכת חיפוש לגבי מי שמסרב לחיפוש.

(ד) נעשה חיפוש, תיערך רשימת הדברים שנמצאו ושנתפשו, הרשימה תיחתם בידי המחפש והנחפש, והעתק הרשימה החתומה כאמור יימסר לנחפש לפי דרישתו."

דברי הסבר

סמכויות חיפוש מסוג זה, אך לגבי נושאים אחרים, כבר מוקנות למשטרה מכוח שני חוקים.

סעיף 2 לחוק סמכויות חיפוש בשעת חירום (הוראת שעה), התשכ"ט-1969, כפי שתוקן בחוק סמכויות חיפוש בשעת חירום (הוראת שעה) (תיקון), התשל"ד-1973, וסעיף 9 לחוק הטיס (בסחון בתעופה האזרחית), התשל"ז-1977, מקנים סמכויות חיפוש מיוחדות, שלא על פי צו בית משפט ושלא אגב מעצר, כשהחיפוש דרוש כדי לשמור על בטחון הציבור, או כשיש חשד של נשיאת נשק או חומר נפץ שלא כדין. כן מקנה חוק הטיס האמור סמכויות זיהוי וביצוע מיוחדות למטרות האמורות.

לפעיפים 10 ו-17 סעיף 29 לחוק קובע:

"שיפוט בית משפט מחוזי

29. בית משפט מחוזי הון בעבירה לפי פקודה זו יכול לדון בשופט אחד אם לא הורה נשיא בית המשפט המחוזי הוראה אחרת."

לסעיף 9 סעיף 28 לפקודה קובע:

"חיפוש

28. סמכויות שוטר לפי סעיף 25 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, יהיו נתונות לו גם לענין עונות לפי פקודה זו."

מוצע לתת בידי המשטרה כלי עזר להגברת יעילות פעולתה במלחמתה בנגע הסמים, וכפועל יוצא מהקשיים שבהם היא נתקלת במלחמתה לחשיפת מבריחי סמים וסוחרי סמים ולאיסוף ראיות נגדם. בין השאר מכבידות בהקשר זה הוראות החוק הקיים המסדירות את החיפוש. עיקר הקושי מתגלה כתחנות הגבול, שבהן מתמקדת הלוחמה בהברחה, כאשר הנסיבות אינן מאפשרות חיפוש על פי צו ואף לא מתקיימים התנאים לחיפוש ללא צו וכן לא ניתן לעכב את החשוד במקום עד לקבלת צו משופט, כדין. פעילות יעילה של המשטרה מחייבת עריכת חיפוש פתע בשדות תעופה ובנמלים שלא על בסיס קיומו של חשד סביר בלב המחפש שנעברה עבירה ושלא כצעד נלווה למעצר. קושי נוסף הוא צורך לחפש ברכב ללא צו חיפוש בנסיבות שבהן לא ניתן להשיג צו חיפוש. הרחבת סמכות החיפוש לענין זה חיונית למלחמה יעילה בסחר הסמים.

² ס"ח התשל"ז, עמ' 120.

"(4) תהיה עדות עד מומחה על בדיקה מדגמית שנעשתה בסם, בהתאם לתקנות שיתקין שר המשפטים, ראייה לענין סוג הסם, משקלו, כמותו וצורתו, כל עוד לא הוכח הפוכה.

(5) הושמד סם מסוכן כאמור בסעיפים 36 ו-136 – תהיה תעודה על משקל הסם, כמותו וצורתו, שנתנה בהתאם לתקנות שיתקין שר המשפטים והחתומה לאישור בידי שני עדים, ראייה לענין הסם שהושמד, כל עוד לא הוכח הפוכה.

(6) הורשע אדם בעבירה לפי סימן ב' לפרק ג' או בעבירה של התקנת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית – יראו כל רכוש שנתפש בחזקתו או שהיה לחשבונו בתקופת עשר השנים שקדמו להרשעה או שהגיע לידי בתקופה האמורה ולא היה לו הסבר סביר למקורו, כרכוש שניתן לחלטו לפי סעיף 36(ב), ועליו הראייה להראות שהרכוש הושג כדין ואת מועד הגעתו לידי.

לענין זה, "בחזקתו או לחשבונו" – לרבות רכוש של בן זוגו, ילדיו או הוריו או של תאגיד שבשליטתו שלו או של קרובו כאמור."

(1) בסעיף קטן (א), המלים "או קנס חמשת אלפים לירות" – יימחקו;

(2) סעיף קטן (ב) – יימחק.

דברי הסבר

חילוט רכוש, מוצע לקבוע חוקה שלפיה מי שהורשע בעבירה של החזקת סם בכמות מסחרית או בעבירת סחר בסמים – כספים או רכוש שהגיעו לחזקתו, לחשבונו או לבעלותו בעשר השנים שקדמו להרשעה ואין לו הסבר סביר למקורם – יראו אותם ככספים או כרכוש שהושגו בעבירה ובית המשפט יהיה מוסמך להחליט על חילוטם.

לסעיף 12 סעיף 33 לפקודה קובע:

"עבירה על תקנות

33. (א) העובר על הקנה שהותקנה על פי פקודה זו, דינו – מאסר שלוש שנים או קנס חמשת אלפים לירות.

(ב) הורשע אדם על עבירה לפי סעיף קטן (א) הנוגעת לניהול פנקסים או למתן מרשמים המכילים סמים שפקודה זו חלה עליהם או לניפוק על פי המרשמים, לא יידון למאסר בלי ברירה לשלם קנס או לקנס העולה על 750 לירות, אם ראה בית המשפט שהעבירה נעברה מחוסר תשומת לב, נעברה אגב ביצוע או הכנה או כוונה לבצע עבירה לפי פקודה זו, או בקשר לכך."

המלים שמוצע למחקן בסעיף קטן (א) הן מיותרות לאור האמור בסעיף 62 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (ראה דברי הסבר לסעיפים 1-7). עונש הקנס שניתן להטיל בעבירה כאמור בסעיף 33 הוא עד 15,000 שקלים חדשים או פי חמשה משווי טובת ההנאה שהושגה, לפי הסכום הגבוה יותר (סעיף 32 לפקודה). סעיף קטן (ב) מגביל את שיקול דעת בית המשפט בקביעת עונשין על עבירות לפי התקנות לפקודה, הוא חריג בקביעותו, והגיונו אינו מתיישב עם מדיניות הענישה הכללית, לכן מוצע לבטלו.

חוק בתי המשפט מסדיר בסעיף 37 ובתוספת הראשונה את סמכות בית המשפט המחוזי לדון בהרכב דן יחיד. מוצע – לצורך הריכוז והסדר – לקבוע בחוק בתי המשפט גם את הסדר הסמכויות הקבוע בסעיף 29 לפקודת הסמים המסוכנים ולא להשאירו כהסדר מיוחד באותה פקודה. סעיף 29 האמור – יימחק.

לסעיף 11 סעיף 31 לפקודה קובע:

"חזקות

31. במשפט נגד אדם על עבירה לפי פקודה זו או תקנות לפיה –

(1) הטוען שבידו תעודה, רשיון, היתר, רשומה או מסמך לענין פקודה זו עליו הראייה:

(2) היה המשפט על עבירה לגבי סם, חזקה על הנאשם שידע כי הסם הוא מסוכן, והטוען להגנתו שלא ידע על כך – עליו הראייה:

(3) מי שהחזיק סם מסוג המפורט בתוספת השניה בכמות העולה על הכמות המפורטת לצידו – חזקה שהחזיק בסם שלא צורך צריכתו העצמית ועליו הראייה לסתור."

מוצע לקבוע חזקות לענין בדיקה מדגמית של סם ולענין משקלו, כמותו וסוגו של סם שהושמד במהלך הליכים משפטיים. בדיקות אלה יעשו בהתאם לכללים שיקבעו בתקנות.

נוכת הקושי לייחס סכום פלוני לעסקת סמים, לצורך

"(ב) הורשע אדם בעבירה לפי פקודה זו או התקנות לפיה, יצווה בית המשפט, אלא אם סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט, כי בנוסף לכל עונש אחר או כעונש יחיד יחולטו לאוצר המדינה -

(1) כל רכוש ששימש או נועד לשמש כאמצעי לביצוע העבירה או ששימש או נועד לשמש כדי להקל או לאפשר את ביצוע העבירה;

(2) כל רכוש שהושג, במישרין או בעקיפין, כשכר העבירה או כתוצאה מביצוע העבירה, או שיועד לכך, אולם לא יורה בית המשפט על חילוט כלי תחבורה ציבורי אלא אם הוכח שהבעלים או האחראי על כלי התחבורה היה מעורב בעבירה.

לענין סעיף זה -

"העבירה" - לרבות כל עבירה אחרת הקשורה בעבירה לפי פקודה זו או התקנות לפיה, אף שלא ביצע האדם את העבירה האחרת.

דברי הסבר

סעיף 35 לפקודה מדבר בחילוט חובה של הסמים, המקטרוות או הכלים שלגביהם נעברה העבירה. סעיף 36 לפקודה עוסק בחילוט רשות, סמכות החלה על סמים או על כלים גם אם לא ננקטו הליכים משפטיים נגד עבריו או גם אם העבריו זוכה, וכן בחילוט רשות של רכב ששימש בהובלת הסמים המסוכנים (למעט כלי שיט מגדל מסוים) ושל חבילה שבה הוסתר סם.

סעיפים 35 ו-36 קובעים:

"חילוט חובה

35. הורשע אדם בעבירה לפי פקודה זו או תקנות לפיה, יצווה בית המשפט על חילוטם של הסמים המסוכנים, המקטרוות והכלים האחרים שלגביהם נעברה העבירה, והם יושמדו או ייעשה בהם בדרך אחרת, הכל כפי שייראה לבית המשפט.

חילוט רשות

36. (א) הגיעו סמים מסוכנים או כלים שנועדו לשימוש בהם לידי המשטרה עקב חקירת עבירה לפי פקודה זו, רשאי בית משפט לצוות על חילוט הסמים או הכלים, גם אם זוכה הנאשם שהואשם לגביהם וגם אם לא ננקטו הליכים משפטיים.

(ב) הורשע אדם בעבירה לפי פקודה זו או תקנות לפיה, רשאי בית המשפט לצוות כי יחולטו לאוצר המדינה טובין אלה:

(1) רכב ששימש בהובלת סמים מסוכנים שלגביהם נעברה העבירה, למעט כלי שיט שתפוסתו הרשומה עולה על מאתיים וחמישים טון;

(2) חבילה שמוסתר בה סם מסוכן שלגביו נעברה העבירה."

ההתייחסות בסעיף 36 לפקודה לסמכויות החילוט היא מוגבלת ביותר ואינה נוגעת למעשה בסוגית "עסק" הסמים

לסעיפים בעוד שאיום עונש המאסר לתקופה ארוכה 1 ו-13 אמור לשמש גורם מרתיע להתנהגות פלילית, מוכיחה המציאות כי בעבירות סחר בסמים נחלש כוחו של אמצעי זה נוכח גודם הרווח, המאפיין את עבירות הסחר בסמים. כדי להתמודד ביעילות עם סוג זה של עבירות, שרווחיהן קלים והיקפן גדול, מוצע לאפשר אמצעי לחימה שיפגע במוקד הכדאיות: חילוט הרכוש ששימש אמצעי לעבור עבירה, או שהושג כשכר עבירה או כתוצאה ממעשה העבירה. ניקוי סוחר הסמים מרווחיו וממקורותיו הכספיים עשוי להיות מכשיר רב כוח במלחמה בסוחר הסמים, המשחיתים את חלקת חברתנו ומסכנים את מרקמה החברתי. אכיפת החוק תוך שימוש באמצעי הענישה המקובלים עשויה אמנם להכביד על הפעילות העבריינית בתחום זה ולווסתה בצורה מוגבלת, אך כל עוד לא נפגם הכח הכלכלי העומד ביסוד הסחר האמור, תהיה התוצאה יחסית ביותר ותתבטא בהסתלקות זמנית של המורשעים משוק הסמים, תוך שאחרים וחוזשים תופשים את מקומם ומרחיבים את השורות. יש איפוא צורך בתפישה חדשה, שתתמקד לא רק בפרט העבריון אלא גם - ובעיקר - בבסיס הכלכלי המשמש מניע ודחף לאיום המתמיד על איכות החיים החברתית במדינה ומחוץ לה. על כן, לוחמה יעילה צריך שתתמקד במקור העצמה הכלכלית ובבסיס המימון של עסקאות הסמים.

סעיף 32 לפקודה מסמך את בית המשפט להטיל על מי שהורשע בעבירה בניגוד לפקודה - קנס פי חמישה משווי הסם שבו נעברה העבירה או משווי טובת ההנאה שהושגה בעבירה, ובנסיבות מסוימות עשוי קנס זה להיות משמעותי, כשם שגם מיצוי הדיון לענין העונש המרבי של הקנס (ארבעים וחמישה אלף שקלים חדשים) עשוי להיות משמעותי לענין מצבו הכלכלי של עבריון פלוגי. אך כמות הסם שבו נעברה העבירה או טובת ההנאה בעבירה פלוגנית היא מקרית ואינה משקפת בהכרח את היקף עסקיו של העבריון או את הסנו הכלכלי להמשיך ולעסוק בפעילותו העבריינית בתחום זה.

14. אחרי סעיף 36 לפקודה יבוא:

"חילוט אורחי" א.36. (א) נוכח בית משפט מחוזי, על פי תובענה חתומה בידי פרקליט מחוז, כי רכוש -

(1) שימש או נועד לשמש כאמצעי לביצוע עבירה לפי סימן ב' לפרק ג' או ששימש או נועד לשמש כדי להקל או לאפשר ביצוע עבירה כאמור;

(2) הושג במישרין או בעקיפין כשכר עבירה לפי סימן ב' לפרק ג' או כתוצאה מביצוע העבירה, או שיועד לכך, רשאי הוא לצוות על חילוטו גם אם לא הואשם או לא הורשע אדם כעבירה על פי הפקודה או התקנות לפיה (להלן - חילוט אורחי).

(ב) בית המשפט לא יורה על חילוט אורחי של רכוש אם הוכיח מי שטוען לזכות ברכוש כי הרכוש הוא -

(1) רכוש שנעשה בו שימוש בעבירה ללא ידיעת בעליו או המחזיק בו או שלא בהסכמתו או שבעליו או המחזיק בו רכש את זכותו ברכוש בתמורה ובתום לב ובלי שיכול היה לדעת כי הוא שימש או הושג בעבירה.

(2) כלי תחבורה ציבורי, והבעלים או האחראי על כלי התחבורה לא היה מעורב בעבירה.

(ג) על החלטת בית משפט לפי סעיף זה ניתן לערער כדרך שמערערים על החלטה בענין אורחי.

סעיפים לשמירת רכוש
36.ב. (א) הוגש כתב אישום או שהוגשה בקשה לחילוט אורחי, רשאי בית המשפט, על פי בקשה חתומה בידי פרקליט מחוז המפרטת את הרכוש שאת חילוטו מבקשים ועד להחלטתו בבקשה לחילוט, לתת הוראות בדבר מתן ערבויות מטעם הנאשם, או אדם אחר המחזיק ברכוש, או לתת צוי מגיעה או צוי

דברי הסבר

אחרי הרכוש הנגוע בעבירה בגלגוליו השונים, והן חילוטו של רכוש אחר, במקום הרכוש הנגוע בעבירה.

לסעיף 14

לסעיף 36.א: מוצע להסמיך את בית המשפט להורות על חילוט רכוש נגוע בעבירת סמים גם בהליכים אורחיים בלא קשר להרשעת אדם על פי הפקודה. המיקוד בהליכים אלה יהיה עובדת היות הרכוש נגוע בעבירה ולא אשמתו של פלוני. בהליכים אלה ניתן יהיה לחלט גם רכוש נגוע בעבירה שהועבר לצד ג', אם הגיעו לידי שלא בתום לב.

לסעיף 36.ב: ייקבעו הליכי משפט מפורטים לענין הבקשות לחילוט, לענין הוראות בית משפט להבטחת שמירת הנכסים במשך הליכי המשפט, כדי שלא תסוכל אפשרות חילוטם, וכן ייקבעו תקנות לענין הדרכים למימוש החילוט.

הרכוש המחולט או תמורתו ישמש למטרות שונות הקשורות למלחמה בסמים ולטיפול בנפגעי סמים. בין השאר מוצע לאפשר להשתמש בחלק מן הכספים כדי לחזק את מערך

עצמו. סעיף 37 לפקודה דן בסגירת חצרים מסוימים ששימשו בעבירה, אך שוב ההתייחסות היא צרה.

הוראה רחבה יותר לענין זה מצויה בסעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחניפה) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, המסמיך את בית המשפט, בנוסף לכל עונש אחר שיטיל, לחלט חפץ שנעשה בו או לגביו מעשה עבירה או שניתן כשכר בעד ביצוע העבירה או כאמצעי לביצועה, והכל בסייגים שנקבעו באותו סעיף.

אין אפוא חידוש בהצעה מבחינת הרעיון הבסיסי, המאפשר לחלט חפץ ששימש אמצעי לעבירה או שניתן כשכר עבירה. אלא שסעיף 39 הנדון מצומצם בחלותו, והפעלתו בידי בית המשפט שולית למדי. מוצע לכן להרחיבו ולקבוע הסדר מפורט יותר. ההסדר המוצע אינו מדבר אמנם בחילוט חובה כבמדינות אחרות, אך הוא מחייב את בית המשפט לנמק נימוק מיוחד את הימנעותו מחילוט הרכוש.

על כן, מוצע להרחיב את החילוט לרכוש מכל סוג שהוא, ולא להגבילו לחפצים בלבד: מוצע אף לאפשר מעקב

עיקול או הוראות בדבר צעדים אחרים שיבטיחו את אפשרות מימוש החילוט לרבות הוראות לאפוטרופוס הכללי או לאדם אחר בדבר ניהול זמני של הרכוש. בית המשפט מוסמך לתת הוראות זמניות כאמור גם במעמד צד אחד, אם סבר שיש חשש לעשייה מיידיית בנכסים, שתכשיל את צו החילוט. תקפו של צו זמני, שניתן במעמד צד אחד, לא יעלה על עשרה ימים, אלא אם האריכו בית המשפט, מנימוקים שיירשמו לתקופה נוספת שלא תעלה על עשרה ימים והבקשה תשמע במעמד הצדדים בהקדם האפשרי ותוך תקופת תקפו של הצו.

(ב) ציווה בית המשפט כאמור בסעיף קטן (א) ולא חולט הרכוש, רשאי בית המשפט להורות שמי שניזוק בשל צו כאמור, יפוצה מאוצר המדינה.

336. הורה בית המשפט על חילוט רכוש, כאמור בסעיף קטן 336(ב) או 336א והרכוש לא אותר, או שהועבר לקונה בתום לב, או שהוברח או שפוחת ערכו במעשה או מחדל של הנידון או שעורב ברכוש אחר ולא ניתן לחלקו בלא קושי, וכן לפי בקשת הנידון - רשאי בית המשפט לצוות על חילוט רכוש אחר של הנידון, השווה בערכו לרכוש שעל חילוטו הורה.

337. על החלטת בית משפט בענין חילוט פלילי או אזרחי יחול סעיף 40 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969³, ובית המשפט יורה על החזרת רכוש אם יוכח לו שהרכוש הוא כאמור בסעיף קטן 336א(ב).

338. (א) החלטת בית המשפט על חילוט תהיה אסמכתא בידי האפוטרופוס הכללי לתפוש את הרכוש המחולט. האפוטרופוס הכללי יעשה ברכוש מחולט לפי פקודה זו בהתאם לכללים שיקבע שר המשפטים באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

(ב) רכוש שחולט כאמור, או תמורתו, יוקנו לאפוטרופוס הכללי ויופקדו על-ידיו בקרן שינהל: שר האוצר ושר המשפטים, בהסכמת השר הממונה על חוק הרשות למלחמה בסמים, התשמ"ח-1988, יקבעו בכללים את אופן העברת הרכוש לקרן, את דרכי ניהולה, את השימוש שיעשה ברכוש המחולט ואת דרך חלוקתו למטרות אלה:

דברי הסבר

המשטרה מתקשה כיום לאחסן את הכמויות האמורות, והדבר מחייב משאבים רבים ככספים וככח אדם לאחסון ולאבטחה נאותה. באותם מקרים שבהם מדובר בסם, כמו למשל חשיש, שסופו מלכתחילה להשמדה, הטעם היחיד לאחסון הכמויות הגדולות של הסמים הוא העובדה שנפתחו הליכים פליליים וקיומה התאורטי של האפשרות שבית המשפט יבקש שהכמות כולה תוצג בפניו. כיום מוכחים משקל הסם וסוגו בתעודת עד מומחה, ולגבי כמות גדולה מאד של סם התעודה היא על פי בדיקה מדגמית סטטיסטית, ובית המשפט או הנאשמים אינם נזקקים למעשה לבדיקה חפצית של הסמים בבית המשפט.

אמצעי הטיפול, הגמילה והשיקום של נפגעי סמים ואמצעי ההסברה והמניעה בתחום זה, וזאת אף באמצעות הרשות הסטטוטורית למלחמה בסמים.

לסעיף 336: לפי סעיף 35 לפקודה מוסמך בית המשפט להורות על השמדת סם רק לאחר הרשעה או זיכוי או כשאין בכוונת התביעה להגיש כתב אישום. בית המשפט פסק (ב"ש 1262/84 מיום 27.6.84 - בימ"ש מתוזי בת"א) כי אין לו סמכות להורות על חילוט אם ברור שינקטו הליכים פליליים, אך אלה טרם הישלמו.

פתיחת מעברי הגבול ללבנון הצמיחה תופעה של הברחת סמים מסוכנים בכמויות המגיעות לטונות רבות.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

- (1) תשלום הוצאות הליכי החילוט והעשייה בנכסים;
 (2) פעולות הרשות למלחמה בסמים לפי חוק הרשות למלחמה
 בסמים, התשמ"ח-1988;
 (3) תשלומים על מידע או עזרה כאכיפת הפקודה ועל גילוי רכוש
 בר חילוט ומימון לתומה בסחר סמים.

136. שר המשפטים, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, יקבע בתקנות סדרי דין בבקשה לצו חילוט פלילי ובתובענה לחילוט אזרחי, בהליכים לשמיעת התנגדויות בחילוט אזרחי, בבקשה למתן סעדים לשמירת רכוש, בערעור, וכן תקנות בדבר הדרכים למימוש החילוט ולניהול הנכסים.

תקנות לענין
 חילוט

136. הגיעו לידי המשטרה סמים מסוכנים, רשאי בית המשפט, לפי בקשת תובע, להורות על השמדתם, גם שלא בנסיבות האמורות בסעיפים 35 ו-36. היה אדם חשוד בעבירה לגבי הסמים וניתן להודיעו על דבר הבקשה - לא יורה בית המשפט על השמדת הסמים אלא אם נתנה הזדמנות לחשוד בעבירה לסחור את ראיות התובע לענין סוג הסמים, משקלם, כמותם וצורתם.

השמדת סמים

15. אחרי סעיף 37 לפקודה יבוא:

הוספת סעיף 37 א37

א37. (א) הורשע אדם בעבירה לפי פקודה זו או שקבע בית משפט כי אדם עבר עבירה כאמור ולא הרשיעו, רשאי בית המשפט, בנוסף על כל עונש אחר, ובנוסף לסמכותו לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], לפסול אותו מהחזיק רשיון נהיגה או רשיון רכב לתקופה שיקבע, אם הוא סבור שהדבר דרוש כדי להגן על הציבור.

שלילת רשיון

(ב) הורשע אדם בעבירה לפי פקודה זו או התקנות לפיה או שקבע בית משפט כי אדם עבר עבירה כאמור ולא הרשיעו, ואותו אדם הוא בעל רשיון מקצוע או עסק או רשיון אחר, ובית המשפט נוכח כי העבירה נעברה אגב עיסוק במקצוע או בעסק או שימוש ברשיון, או שביצועה נתאפשר או הוקל עקב הפעלת המקצוע או העסק או השימוש ברשיון, או שנעברה בידיעת בעל הרשיון במקום המקצוע או העסק - רשאי בית המשפט, בנוסף לכל עונש אחר, לצוות על שלילת הרשיון לתקופה שיקבע, אם הוא סבור שהדבר דרוש כדי להגן על הציבור.

דברי הסבר

לשלילת רשיון יש הצדקה כאמצעי להגנת החברה, והיא עשויה להיות גורם מרתיע ממדרגה ראשונה. לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], ניתן לשלול רשיון נהיגה או רשיון רכב אם הנהיגה או השימוש ברכב אפשרו ביצוע עבירה מסוג עוון או פשע או הקלו על ביצועה. מאחר שנהיגה ברכב תחת השפעת סמים איננה מאפשרת או מקלה ביצוע עבירה אך עלולה לסכן חיי אדם, מוצע לאפשר שלילה מנהלית של רשיון נהיגה ורכב בשל עצם המעורבות בסמים. ברות זו מוצע לאפשר גם שלילת רשיון מקצוע או עסק, כשמוכח הקשר בין המקצוע או העסק או השימוש ברשיון לבין העבירה, ובית המשפט סבור ששלילת הרשיון דרושה כדי להגן על הציבור.

לכן מוצע במקום להתמודד עם קשיי אחסון של סמים, לאפשר להשמידם על פי צו בית משפט, כתנאי שיישמרו זכויות החשוד.

לסעיף 15

לסעיף א37: מחקרים מצביעים על קשר בין שימוש בסמים לבין קשיים בתפקודים מסויימים, בין השאר כנהיגה (ראה: דו"ח מדעני הקרן למחקר בהתמכרות (אונטריו, קנדה) משנת 1980 בנושא: "קנביס - השפעות שליליות על הבריאות", דו"ח שאומץ גם בידי המוסד הממלכתי האמריקאי בנושא סמים).

⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

שלילת דרכון 37. הורשע אדם לפי פקודה זו או התקנות לפיה ונוכח בית המשפט כי ביצוע העבירה נתאפשר עקב שימוש בדרכון ישראלי - רשאי הוא בנוסף לכל עונש אחר לפסלו מהחזיק דרכון לתקופה שיקבע, ולהורות על תפישת דרכונו.

תיקון חוק
העונשין

16. בחוק העונשין, התשל"ז-1977⁵, במקום סימן ז' יבוא:

"סימן ז': טיפול במעורבים בסמים

82. (א) הורשע אדם בעבירה ונוכח בית המשפט כי הוא משתמש בסמים מסוכנים, כמשמעותם בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973, רשאי בית המשפט, אם לא הטיל עליו עונש מאסר כפועל, לצוות שהנידון יעבור טיפול במקום, לתקופה ובהתאם לתכנית שיוורה בית המשפט בצו (להלן - צו טיפול). בית משפט רשאי לתת צו טיפול במקום עונש אחר או בנוסף עליו והוא מוסמך לתת צו טיפול גם כתנאי מבחן ועל אף שהצו הוא בנוסף לעונש אחר.

טיפול למעורבים
בסמים

(ב) מצא בית המשפט כי הנאשם ביצע עבירה כאמור - רשאי הוא לתת צו טיפול גם ללא הרשעה, בין ללא מבחן ובין כתנאי מבחן.

83. (א) לא יתן בית משפט צו טיפול אלא אם -

תנאים לצו
טיפול

(1) הנידון הודיע בפני בית משפט שהוא רוצה לעבור טיפול וכי הוסכרו לו תנאי הטיפול ומהות;

(2) הוגש תסקיר קצין מבחן הקובע -

(א) שמי ששר הבריאות הסמיך לכך אישר שהנידון משתמש בסמים מסוכנים ושהוא מתאים לטיפול;

(ב) שיש מקום במוסד או במרפאה ששר הבריאות אישר לענין זה כמקום טיפול, בו יקבל הנידון את הטיפול;

(ג) מקום הטיפול, סוג הטיפול, את משכו ואת הפיקוח על הנידון לענין הטיפול.

דברי הסבר

הטיפול אינם מתאימים לענין זה (ראה דו"ח ועדן מן, עמ' 170-157).

ביטוי לקשיים שמעוררים סעיפי החוק הנדונים נתנה גם השופטת בן עתו בפסה"ד בע"פ 59/81 (מ"י נ. מסרי חוסיני). בעקבות המלצת הוועדה הכינמשרדית והעמדה שגיבש משרד הבריאות, מוצע לבטל את הסעיפים האמורים, ולהשאיר את הטיפול באסירים מכורים לסמים למסגרות הפנימיות של שרות בתי הסוהר. בהתאם לכך מוצע להעביר את הסדר טיפול הגמילה הענשית ממסגרת המאסר למסגרת קהילתית, כהליך מבחן או כהליך העומד בפני עצמו, ולהחילו על אוכלוסייה אחרת - אנשים נעדרים אופי עברייני שבעייתם המרכזית היא בעית הסמים והם בעלי סיכוי ומוטיבציה מסגרות המבחן הקיימות עשויות לספק את צד השיקום והמעקב ההכרחיים למטרות הגמילה. מוצע לבנות מודל

לסעיף 27: ההצעה היא, לפי המלצת הוועדה הכינמשרדית.

לסעיף 16 סעיפים 82 עד 86 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, קובעים הסדר של החזקת אסירים במוסד סגור לצורך גמילה. בצו סעיפים אלה עומדים תקנות דיני העונשין (דרכי ענישה) (גמילה מדחף לסמים מסוכנים), התשכ"ט-1969.

הוועדה הכינמשרדית קבעה כי ההסדר האמור הוכח ככשולון הן מבחינת האידיאולוגיה שבו והן מבחינת יישומו, בין השאר משום שנראה לכאורה ובנסיבות שהיא מתקיימת שהמדובר הוא בגמילה פיזית בלבד; שלא ניתנו לבית המשפט הכלים לדעת אם ניתן לגמול במקרה פלוגי; שיש סתירה פנימית בין עקרון העונש במאסר לבין רעיון הטיפול; בשל התוצאה שבית משפט גוזר מאסר על אדם רק כדי לאפשר את טיפולו ומשום שבתי החולים לחולי נפש שנקבעו כמקומות

⁵ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

(ג) בית המשפט יסביר לנידון בלשון פשוטה את משמעות הצו, את מטרת הטיפול ופרטיו ויזהירו, שאם לא ימלא אחר הצו, יהיה צפוי לתוצאות האמורות בסעיף 85.

84. בית המשפט שנתן צו טיפול, רשאי – על פי בקשת קצין מבחן או על פי בקשת הנידון – לעיין מחדש בצו, לשנותו, לקבוע בו הוראות חדשות או לכטל אותו או הוראה מהוראותיו, והכל כפי שיראה למועיל ולצודק בנסיבות הענין.

85. דין הפרת צו טיפול, כשינויים המחוייבים, כדין אי עמידה במבחן, ולענין זה יראו צו טיפול כצו מבחן.

86. (א) בהסכמת עצור, רשאי בית המשפט להורות שהעצור יבדק בידי מי ששר הכריאות הסמיכו לכך, וכן אם יש צורך בכך – שיאושפו במקום ששר הכריאות קבע, כדי לקבוע אם יש מקום לתת עליו צו טיפול.

(ב) ניתן צו כאמור – רואים את העצור כשהוא בכדיקה או באשפון כנמצא במשמורת כדין, ויחולו – בשינויים המחוייבים – הוראות סעיפים 8 ו-19 לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971.⁶

(ג) צו בית המשפט ישמש אסמכתה לשוטר להביא את העצור לבדיקה או לאשפון, לשם ביצוע הצו.

86א. (א) שר העבודה והרווחה, בהתייעצות עם שר המשפטים ושר הכריאות, רשאי להתקין תקנות לביצוע סימן זה.

(ב) שר הכריאות, בהתייעצות עם שר המשפטים ושר העבודה והרווחה רשאי להתקין תקנות לענין מקומות טיפול ודרכי טיפול.

17. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984,⁷ בתוספת הראשונה, אחרי פסקה 4 יבוא:

5. עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

18. בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981 –

(1) בסעיף 2, בפסקה (2), במקום המלים "וצוי שירות לתועלת הציבור" יבוא "צוי שירות לתועלת הציבור וצוי טיפול לפי פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973";

דברי הסבר

מוקמים לצורך חוות דעת הקודמת להחלטה אם לתת צו טיפול.

יש להדגיש כי ההסדר המוצע מחייב פיתוח תשתית טיפול בקהילה, שאליה יוכל בית המשפט בעזרת קציני מבחן להפנות נידונים.

לסעיף 18 חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981, קובע הוראות מיוחדות לענין צו מבחן

הבנוי לא רק על הקשרים רפואיים אלא גם על הקשרים חברתיים, יסוד הנשלל בגמילה הנלווית למאסר.

בעוד שההסדר היום מדבר באשפון כפוי, שלכאורה אינו מותנה בהסכמתו של הנידון, הרי שלפי המוצע, מותנה צו טיפול ברצונו המפורש של הנידון להגמל ובבדיקה מראש שהנידון משתמש בסמים, שהוא מתאים לטיפול ושיש מוסד המוכן לתת לו את הטיפול האמור. כן מוצע לתת לבית משפט כלי עזר נוסף: העברת עצור, בהסכמתו, לבדיקה או לאשפון

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459.

⁷ ס"ח התשמ"ד, עמ' 195.

⁸ ס"ח התשמ"א, עמ' 322: התשמ"ג, עמ' 144.

(2) בסעיף 13, בפסקה 5, במקום המלים "וצו שירות לתועלת הציבור" יבוא "צו שירות לתועלת הציבור וצו טיפול לפי פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973".

דברי הסבר

בהרשעה או בלי הרשעה ולענין צו שירות לתועלת הציבור וצוים להתנהגות טובה שניתנו ללא הרשעה. ההוראות הן לענין הרישום וסיווג מסירת המידע. מוצע שהוראות אלה יחולו גם על צו טיפול לפי הפקודה.

מימון
הוצאות הביצוע של חוק זה ימומנו מכספי הקרן שחוקם לפי סעיף 36(ב) לפקודה ומסעיפי תקציב 23.09.02: 24.13.13: 24.13.37: 24.13.64: 24.13.56, שיועדו למימוש סימן ו' בחוק העונשין המבוטל על פי הצעת החוק הנוכחית.

[160] חוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק) (תיקון מס' 5), התשמ"ח-1988

1. בסעיף 1 לחוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), התשכ"ד-1964¹, בהגדרת "עופות", במקום "ותרנגולי הודו" יבוא "ותרנגולי הודו, טווסים, יונים, פניניות, יענים, שלווים ופסיונים".

דברי הסבר

חוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), התשכ"ד-1964 מסדיר את התכנון של משק הלול ואת השיווק של תוצרת הלול - ביצים וכשר עוף. הגדרת "עופות" בחוק הקיים הינה: "עופות" - תרנגולים, אווזים, ברווזים, ברכו רים, ברברים, מולרדים ותרנגולי הודו מכל גזע, מין וגיל".

בשנים האחרונות פותחו בארץ ששה סוגים חדשים של עופות ומוצע להחיל את החוק גם על סוגי עופות אלה. ביצוע התיקון בחוק זה לא יהיה כרוך בהוצאה מתקציב המדינה מאחר והוא ימומן בדרך של גביית היטלים מהמגדלים השייכים לענף הנכלל בתיקון לחוק.

¹ ס"ח התשכ"ד, עמ' 12: התשל"ה, עמ' 74: התש"ם, עמ' 299: התשמ"א, עמ' 179: התשמ"ח, עמ' 14.

[161] חוק הנכים (תגמולים ושיווק) (תיקון מס' 14), התשמ"ח-1988

1. בסעיף 7(א) לחוק הנכים (תגמולים ושיווק), התשי"ט-1959 [נוסח משולב]¹ (להלן - החוק העיקרי), אחרי פסקה (4) יבוא:

"(5) לנכה שדרגת נכותו היא 100% מיוחדת שנקבעה לפי כללים שפורטו בתקנות - תשולם תוספת של 40% מן התגמולים הרגילים."

דברי הסבר

סעיף 1 לפי הוראות סעיף 7 לחוק העיקרי, לנכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50% והוא נצרך - משולם תגמול גבוה יותר מהתגמול המשולם על פי דרגת הנכות. נכה שיש לו דרגת נכות מיוחדת, כלומר נכות של 100% לפחות בגלל שיתוק או קטיעה, או עיוורון או נכות אחרת כפי

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 276: התשמ"ד, עמ' 140.

"(ב) נכה בן 55 שנים או יותר שדרגת נכותו היא 100% מיוחדת שנקבעה על פי כללים שפורטו בתקנות, תשולם לו תוספת לתגמוליו בהתאם לגילו, בשיעורים ובחנאים שייקבעו בחקנות."

ד כ ר י ה ס ב ר

מוצע, שהתוספת המשולמת לפי סעיף 27 לחוק תשולם גם לאותם נכים שהם בני 55 ומעלה שנקבעה להם דרגת נכות 100% מיוחדת על פי תקנות הנכים (כללים לקביעת דרגת נכות מיוחדת), התשכ"ו-1965.

ההוצאה הכרוכה בהצעת חוק זו מצויה בתקציב משרד הכסחון תחת סעיף תקציבי 01/63/3/3010/5 (תגמולים לנכים), 01/63/3/3020/3 (נכה נצרך).

מוצע שנכה נצרך שיש לו דרגת נכות מיוחדת מהסוג שנקבע בתקנות, יהיה זכאי לתגמול המשולם לנכה נצרך ולתוספת של 40% מן התגמולים הרגילים.

סעיף 2 על פי המצב הקיים, נכה שיש לו דרגת נכות מיוחדת מקבל תגמול של 140% מהשכר הקובע, ואולם הוא אינו מקבל את התוספת שנקבעה על פי סעיף 27 לחוק.

מבוא

1. תקשורת לוונינים יש בה יתרונות רבים בכך שהיא מביאה את העולם אל ביתו של אדם ומקרבת עמים ותרבויות. עם זאת עקרון "השמים הפתוחים" יש בו גם סיכונים, ובין היתר ניתן למנות את אלה:

(1) קיומה של תחנה המשדרת מחוץ לגבולות המדינה שידורים המיועדים בעיקרם לתושבי מדינת ישראל אינו מאפשר פיקוח על שידורים אלה, כפי שהוא קיים לגבי שידורים לפי חוק;

(2) שידורי לוויין מחוץ לארץ המיועדים לתושבי ישראל מתבססים על מימון בהיקף גדול. מימון זה ניתן להשגה באמצעות פרסומת של מפרסמים מקומיים. הפרסומת המקומית מהווה משאב אשר שימוש נכון בו מאפשר קיום שידורים שלציבור ולמדינה יש ענין בהם ומאפשר תמיכה בהפקות מקומיות ומקוריות. הפניית משאב זה אל מחוץ לגבולות המדינה עלול לסכל פיתוח ותמיכה בהפקות האמורות, מחד, ומאידך - לאפשר שידורים, שעל תכנם, אין כל אפשרות של פיקוח כפי שקיים לגבי כל יתר השידורים במדינה.

לפיכך מוצע להוסיף לחוק הוראות הקובעות כעבירות את הקמתה והפעלתה של תחנת שידור בחו"ל לשידורי לוויין המיועדים לישראל והסיוע להם, והכל כשהם נעשים בידי אזרח ישראלי.

2. סעיף 6(א) לחוק הבזק, התשמ"ב-1982, קובע את העונש למשדר שידורי כבלים ללא זכיון או למקים ולמפעיל תחנת שידור ללא זכיון.

נמצא, כי אין די בעונש הקבוע בחוק הקיים כדי להרתיע, וזאת בשים לב לתמורה הכספית הגבוהה-יחסית שיש למפעילים הפיראטיים של התחנות.

לכן יש צורך להרתיע גם את המסייעים לקיומן של התחנות, הנותנים עזרה טכנית, או המסייעים במימון, בתיווך ובתשדירי פרסומת. מוצע שגם סיוע כאמור יקבע במפורש כעבירה וכן שלא יותר לנכות לצרכי מס הכנסה הוצאות של פרסומת בשידורים אלה.

יש חשיבות מיוחדת בשעה זו למנוע תשדירי פרסומת כאמור, בשים לב לבחירות הקרבות

לכנסת ולרשויות המקומיות. כידוע, מוסדרים שידורים של תעמולת בחירות בהוראות חוק מיוחדות: שידורים לא מורשים כאמור יפגעו בהסדר הקיים.

האמור לעיל בדבר הצורך בהרתעת מסייעים של תחנות שידור בכבלים חל גם לגבי אורחי ישראל המסייעים להפעלת שידורים אסורים באמצעות לווינים.

[162]

חוק הבזק (תיקון מס' 6), התשמ"ח-1988

תיקון סעיף 6 כג

1. בסעיף 6 כג לחוק הבזק, התשמ"ב-1982¹ (להלן - החוק העיקרי) -

(1) בסעיף קטן (א), אחרי "בסימן זה" יבוא "למעט לענין סעיף קטן (ב)", ובסופו יבוא "לענין סעיף קטן (ב) אין נפקה מינה אם שידורי טלוויזיה באמצעות לוויין כאמור משודרים בצופן או בכל דרך אחרת, מתחנת שידור בארץ או מחוצה לה, או אם קליטתם ממוענת למני או לאו";

(2) סעיפים קטנים (ב), (ג) ו-(ד) יסומנו (ו), (ז) ו-(ח), כסדרן, ולפניהם יבוא: " (ב) מבלי לגרוע מהוראות כל דין -

(1) לא יתקין, לא יפעיל ולא יקיים אורח או תושב ישראל, בישראל או מחוצה לה, שידורי טלוויזיה באמצעות לוויין הנקלטים בישראל והמיועדים בעיקרם לציבור בישראל או לחלק ממנו, אלא אם כן קיבל זכיון מאת השר לפי חוק זה או היתר לפי כל דין;

(2) לא יסייע אורח או תושב ישראל, במישרין או בעקיפין, להתקנתם, להפעלתם או לקיומם של שידורים כאמור.

(ג) לענין סעיף קטן (ב) -

(1) "אורח ישראל" או "תושב ישראל" - לרבות אורח או תושב המחזיק בעשרים וחמישה אחוזים לפחות מאמצעי שליטה בתאגיד המפעיל או מקיים שידורים כאמור: בסעיף קטן זה, "מחזיק" - מי שמחזיק במישרין או בעקיפין, לרבות באמצעות תאגיד אחר או באמצעות תאגידים אחרים.

(2) "סיוע" - כמשמעותו בסעיף 6לז(ח).

(ד) שידורים אסורים כאמור בסעיף קטן (ב), שיש בהם שימוש בשפה העברית, בין בדיבור ובין בכתב, או שידורים כאמור הכוללים תשדירי פרסומת למוצרים או לשירותים המשווקים בעיקרם בישראל, חזקה שהם מיועדים בעיקר לציבור בישראל.

דברי הסבר

בעקיפין, בעשרים וחמישה אחוזים לפחות מאמצעי שליטה כלשהו בתאגיד המפעיל ומקיים שידורים כאמור.

סעיף קטן (ד) קובע חזקה לכאורה בדבר שידורים המיועדים בעיקר לציבור בישראל.

סעיף קטן (ה) מסייג את תחולת התיקון על שידורים הניתנים כיום לציבור על פי דין, כגון שידורי רשות השידור. כמו כן, מסייג סעיף זה את תחולת התיקון על שידורים

סעיף 1 סימן 7 בפרק בו לחוק הבזק, התשמ"ב-1982, מתייחס לשידורי טלוויזיה באמצעות לוויין. סעיפים קטנים (ב), (ג), (ד) ו-(ה) אשר יתווספו לסעיף 6 כג לחוק, באים לקבוע איסור על שידורים מלוויין ללא זכיון או ללא היתר לפי כל דין, ועל סיוע להתקנתם, להפעלתם או לשידורם של שידורים כאלה.

פסקה (1) בסעיף קטן (ג) באה להרחיב את המונחים אורח ישראל ותושב בה, גם על מי שמחזיק, במישרין או

¹ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218; התשמ"ז, עמ' 100 ועמ' 224; התשמ"ז, עמ' 358.

(ה) הוראות סעיפים קטנים (ב), (ג) ו-(ד) לא יחולו על שידורים הניתנים ומיועדים, מעצם טיבם, לקליטה ישירה של הציבור מהאוויר, לפי כל דין.

2. בסעיף 66 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ו) יבוא:

"(ז) מבלי לגרוע מהוראות פרק ד' לחוק העונשין, התשל"ז-1977², המסייע להתקנה, להפעלה או לקיומם של שידורים או המסייע להתקנה או להפעלה של תחנת שידור כשהוא יודע, או שבנסיבות הענין היה עליו לדעת, כי אינם משודרים כדין ושלא ניתן לגביהם זכיון מאת השר לפי חוק זה או שלא ניתן לגביהם היתר לפי כל דין, דינו - מאסר ששה חדשים או קנס 250,000 שקלים חדשים (להלן - "תחנת שידור אסורה" או "שידורים אסורים", לפי הענין).

(ח) לענין סעיף קטן (ז), "סיוע" -

(1) השתתפות בשידורים אסורים, לרבות קריאה, דיביר שלא מן הכתב, נגינה ומשחק, או השתתפות בהקלטה לשם שידורים כאמור;

(2) הספקת מישורים לתכניות לשידורים אסורים, לרבות הספקת תקליטים, סרטי קולנוע וטלוויזיה, סרטי הקלטה מגנטיים, קוליים ואורקוליים, וכן כתיבת יצירה לצרכי שידורים כאמור;

(3) הספקת חדשות, ידיעות או תשדירי פרסומת לשידורים אסורים או לתחנת שידור אסורה, הזמנתם או תשלום בעדם;

(4) ניהול עסק שנועד לאפשר שידורים אסורים, לרבות סיוע בניהול עסק כאמור;

(5) מימון פעולות ושידורים בתחנת שידור אסורה;

(6) עזרה טכנית לתחנת שידור אסורה, להפעלתה ולקיום שידורים אסורים;

(7) תיווך בין מפעיל שידורים אסורים, הבעלים או המחזיק של תחנת שידור אסורה, לבין ספקי חדשות או ידיעות או אנשים העוסקים בפרסומת או המעוניינים בפרסומת;

(8) העסקת אדם בצוות תחנת שידור אסורה;

(9) ייצוג או תיווך של מפעיל תחנת שידור אסורה, בעליה או מחזיקה לפעולות המנויות בפסקאות (1) עד (8).

(ט) נכלל תשדיר פרסומת בשידורים אסורים, ומבלי לגרוע מאחריות כל אדם לשידור תשדיר פרסומת כאמור, תהיה זו ראייה לכאורה כי התשדיר סופק, הוזמן או שולם בידי מי שתוכן התשדיר עשוי לקדם את עסקיו או את ענייניו, זולת אם הוכיח את אלה:

דבריו הסבר

שעשויים להינתן בעתיד בגין שידורי טלוויזיה בערוץ נוסף או שידורים באמצעות לוויינים המיועדים מעצם טיבם ומהותם ועל פי אמנות בין-לאומיות שישראל צד להם, לקליטה ישירה של הציבור.	סעיף 2 סעיף קטן (ו) קובע עונש על סיוע לתחנת שידור אסורה או שידורים אסורים, וסעיף קטן (ח) מגדיר סיוע מהו.
	סעיף קטן (ט) קובע ראייה לכאורה לענין תשדיר פרסומת לגבי מי שהתשדיר עשוי לקדם את עסקיו וענייניו.

² ס"ח התשל"ז, עמ' 226: התשמ"ח, עמ' 64.

(1) הוא נקט בכל האמצעים הסבירים כדי למנוע את שידורו של התשדיר;

(2) התשדיר שודר שלא בידיעתו.

(י) לענין סעיף קטן (ה)(3) ולענין סעיף קטן (ט), "תשדיר פרסומת" לרבות שידורים הממומנים בידי מפלגה או גופים אחרים ותעמולת בחירות."

תיקון פקודה
מס הכנסה

3. בפקודת מס הכנסה³, בסעיף 32 בסוף פסקה (12) יבוא "או לפי סעיף 6(ו)(ז), (ח), (ט) ו-(י) לחוק הבזק, התשמ"ב-1982".

תחולה

4. תחולתו של סעיף קטן (ב)(2) בסעיף 6 כג לענין פסקאות (1) עד (3) ו-(6) עד (8) בסעיף קטן (ח) לסעיף 6, תהיה עד תום חמש שנים מיום תחילתו של חוק זה.

דברי הסבר

או ברשת שניה לטלוויזיה ורדיו. כן צפויים שידורי לוויינים הניתנים לקליטה ישירה בידי בעל זכיון לשידורי כבלים. בשל כך, עצמתם של החששות המובעים כמבוא להצעת חוק זה נחלשת, ולפיכך מן הראוי לבטל את העונשים בגין "סיוע" כאמור.

מימון

לענין סעיף 39 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, דרך המימון לביצוע חוק זה יהיה מתקציב משרד התקשורת, יחידת הפיקוח של אגף ההנדסה סעיף 3902100100000 ומתקציב הפיתוח של האגף האמור סעיף 8101010500000 ללא צורך בתוספת תקציבית.

אם הוכיח שהתשדיר נעשה שלא בידיעתו ושנקט בכל האמצעים למנוע את שידורו.

סעיף קטן (י) מרחיב את ההגדרה של תשדיר פרסומת לתשדירים הממומנים בידי מפלגות ולתעמולת בחירות.

סעיף 3 סעיף זה בא לקבוע שהוצאות "סיוע" לא יותרו בניכוי ממס הכנסה.

סעיף 4 סעיף זה בא לקבוע תחולה זמנית להוראות ענשיות בענין "סיוע" לתחנת שידור אסורה, מאחר ותוך חמש שנים צפוי שניתן יהיה לקיים שידורי פרסומת בכבלים

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120: ס"ח התשמ"ח, עמ' 28.

